

KATECHETICKÉ OZVENY

Informátor a metodický pomocník pre katechétov Spišskej diecézy

Šk. r. 2007/2008

č. 2

V tône kríža

Žil raz človek, ktorý neznášal pohľad na vlastný tieň a chcel sa ho zbaviť. Povedal si: „Ja mu jednoducho utečiem.“ Vstal a utekal z miesta. Ale zakaždým, keď urobil krok, jeho tieň ho neúnavne prenasledoval. „Musím bežať rýchlejšie,“ povedal si. Bežal teda rýchlejšie a rýchlejšie tak dlho, až kým neklesol mŕtvy.

Stačilo, aby bol vkročil do tieňa stromu a bol by sa zbavil vlastného tieňa. Ale na to nemyslel... Ak si uvedomíme, že strom nám symbolizuje život, tak strom

života - Ježišov kríž má byť stredobodom každého dňa. Ježišov kríž sa prihovára každému z nás rečou, ktorej rozumie iba on. Čo v nás vyvoláva pohľad na kríž v našich chrámoch, rodinách, na krížnych cestách, alebo na zábere, ktoré je miestom krížov a ktoré pred časom navštívil i Svätý Otec Ján Pavol II. ?

Či už chceme alebo nie, či sme na to zabudli, alebo sme ostali nevšímaví, kríž má nesmierny význam pre náš život. Boh na kríži nám totiž hovorí, ako prijíma naše slabosti, za ktoré zomiera.

Vstúpiť do tône Ježišovho kríža znamená prijať seba samého a to znamená prijať aj svoje chyby. Prijatie seba samého v tône kríža znamená aj to, do akej miery sme ochotní vziať na seba akúkoľvek ťažkosť nášho života, pod ktorou máme síce právo padnúť, ale aj vážnu úlohu vstať a s perspektívou nádeje hľadiť do budúcnosti, ktorá znamená večnosť. Ved' aj keď kríž býva symbolom bolesti a smrti, tieto hodnoty nie sú popretím šťastia a života, sú len vystúpením do vyšších polôh. A preto je kríž aj symbolom života, ktorý nekončí.

To je len polovica pravdy o kríži. Ďalší odkaz kríža sa týka prijatia pravdy: Boh má o nás záujem, ba čo viac, miluje nás! Je to azda najťažšia pravda nášho kresťanstva uveriť a prijať ju do svojho života ako radostnú realitu, z ktorej vychádza i završuje sa každé naše snaženie. To nemôže nechať nevšímavého a ľahostajného nikoho z nás.

Preto sa snažme v každej ťažkosti postaviť do blízkosti Kristovho kríža a usilujme sa porozumieť jeho reči.

OBSAH

ÚVODNÁ MEDITÁCIA - V tóni kríža	1
OBSAH.....	2
ÚVODNÍK.....	2
INFO.....	3
AKO AKTIVIZOVAŤ – Jednoduchá tvorivosť	5
KATECHETICKÉ NÁMETY	6
Námet na prípravu prvoprijímajúcich detí pred Eucharistickou adoráciou	6
Námet na vyučovaciu hodinu na tému: Znamenie kríža v kresťanstve a v umení	9
PONÚKAME.....	16
PRÍLOHY (k poukázaniu 2% dane)	17

ÚVODNÍK

Každý človek túži nájsť pevný bod, o ktorý sa môže v živote oprieť. Pre nás kresťanov tým pevným bodom je Boh a viera v neho. S vierou sa úzko spája nádej na záchranu - spásu. Nová encyklika Sv. Otca Benedikta XVI. poukazuje na nutnosť nádeje v živote veriaceho, ale aj neveriaceho človeka. Samotný názov encykliky vychádza z učenia sv. Pavla „v nádeji sme spasení.“ (Rim 8, 24) V jej úvode Sv. Otec kladie základnú otázku: „V čom tkvie nádej, ktorá je nádejou „vykúpenia?“ Jadro odpovede nachádza znova v slovách apoštola sv. Pavla, ktorý pripomína kresťanom v Efeze, že kedysi (ako pohania) pred stretnutím s Kristom boli bez nádeje, pretože boli na svete bez Boha. A dôjsť k poznaniu pravého Boha znamená byť obdarovaný nádejou. Pre nás, ktorí neustále žijeme s kresťanským pojmom Boha, nádej, ktorá vyplýva z viery a stretnutia s Bohom, je samozrejmosťou. (porov. Benedikt XVI: *Spe salvi*, čl. 3) Sú však ľudia, ktorí svoju nádej nespájajú s Bohom a so spásou. Pre nich pojem nádeje sa spája s vecami prirodzenými ako sú: peniaze, kariéra, spoločenské postavenie, vzdelanie, teda s vecami, ktoré sú viditeľné a prinášajú viditeľný efekt. Sv. Pavol v liste Rimanom píše: „Ale nádej, ktorú možno vidieť, nie je nádejou. Lebo kto dúfa v niečo, čo vidí? Ale ak dúfame v niečo, čo nevidíme, trpezlivo to očakávame!“ (Rim 8, 24-25)

Sv. Otec pri vysvetlení zmyslu kresťanskej nádeje pre náš život pripomína, že stretnutie s Bohom, ktorý nám v Ježišovi Kristovi ukázal svoju tvár

a otvoril nám svoje Srdce, môže byť pre nás nielen „informatívne“, ale tiež „performatívne“, teda také, ktoré mení náš život. Tak ako mnohí ľudia viery Starého a Nového zákona uverili Bohu proti ľudskej nádeji, a Boh zmenil ich životnú orientáciu a spôsob života. Tak aj každý, kto prijíma Ježiša Krista za svojho Pána a Spasiteľa, prijíma novú identitu a perspektívu viery a teda nádeje spásy. Preto Cirkev hlása evanjelium a posíla svojich príslušníkov, aby oslovovali ľudí, medzi ktorými žijú, s radostným posolstvom viery a nádeje. Kresťania, ktorí žijú v rozličných spoločenských pomeroch a prostrediach, pozerajú na svet tými istými očami, ktorými videl Ježiš spoločnosť svojej doby. Podobne aj učeník Ježiša Krista zdieľa so svojimi súčasníkmi tie isté úzkosti, radosti a nádeje. Pozerá sa na ne nielen rozumom, ale aj vierou. Vie, že každá ľudská udalosť a skutočnosť podlieha účinkovaniu samého Boha, ale aj sile pochádzajúcej z hriechu, ktorý obmedzuje a otupuje človeka. Podlieha však aj dynamizmu, ktorý pramení z veľkonočného tajomstva. Ten je zárodkom obnovy, ktorá dáva veriacemu človekovi nádej na konečné „završenie“. (porov. VDK, čl. 16)

V cirkevnom spoločenstve je na jednej strane potrebné systematické prehĺbovanie kresťanského posolstva pomocou katechizmového vyučovania, ktoré by naozaj vychovávalo vo viere, umožňovalo rásť v jej chápaní a kresťanovi dávalo schopnosť zdôvodniť svoju nádej vo svete. Na druhej strane je potrebná katechéza, ktorá uvádza do dôverného vzťahu s

tým, ktorý za nás zomrel a vstal z mŕtvych, vystúpil do neba a zasa príde v sláve, teda s pôvodcom a zavŕšiteľom našej viery a nádeje. Takáto zdokonaľujúca katechéza pomáha kresťanovi a celému miestnemu cirkevnému spoločenstvu kontemplovať tvár ukrižovaného a vzkrieseného Krista. Pomáha mu uvedomovať si tú skutočnosť, že Kristus oslobodil svet od smrti a stále ho oslobodzuje. Takáto katechéza je katechézou viery a nádeje, školou, v ktorej sa kresťania učia dôverovať Bohu aj v tých najťažších životných situáciách. Preto katechéza nádeje je novou vitálnou silou pastoračného a katechetického účinkovania Cirkvi nielen pre starých, chorých, ale aj pre mladých ľudí. Nielen modlitby chorých, ale aj zúfale výkriky a životné výzvy mladých v prejavoch násilia a dekadentnej kultúry správania sa, sú výzvou pre nás katechétovej, aby sme počúvali tento životný hlas v škole i v rozličných skupinách, v Cirkvi i mimo nej a prinášali prime-

ranú odpoveď viery a nádeje v Kristovi. Mnohokrát v návale zúfalstva a pod vplyvom novopohanstva potrebujú títo ľudia, ktorí sa nachádzajú v životnom kríži, pevný bod, o ktorý sa môžu oprieť. Vyjadruje to za nich súčasný spevák - potrebujú „aspoň kúsok nádeje“. Pôstne a veľkonočné obdobie ponúka organizovať rozličné formy zdokonaľujúcej a zážitkovej (duchovnej) katechézy. Nech tieto katechetické podujatia školskej, farskej a rodinnej katechézy sa stanú „katechézou nádeje“ a pomôžu našim katechizovaným každého veku nielen k informatívnemu stretnutiu s Kristom, ale aj k performatívnemu stretnutiu s ním, teda k takému, ktoré obnoví ich ľudský život a v získanej nádeji im ukáže novú perspektívu života.

V tomto duchu Vám a všetkým účastníkom katechetických podujatí želáme, aby ste sa v pôstnom a veľkonočnom období stretli s Ježišom Kristom a obnovili si vieru a nádej.

Vaši kolegovia z DKÚ

INFO

▣ Prehľad seminárov pre učiteľov N/NV v 2. polroku školského roku 2007/08

Na základe prihlášky na semináre budeme zasielať pozvánku na uvedené podujatia. V prípade ďalších záujemcov je potrebné prihlásiť sa na DKÚ, pretože niektoré podujatia sú kapacitne obmedzené.

DÁTUM	SEMINÁR	MIESTO	LEKTOR
10.03.2008	Práca s pracovným zošitom	Ružomberok	PaedDr. Soľanová
12.03.2008	Ikonostas	Poprad	JUDr. Luca
27.03.2008	Mystagogické prvky katechézy	Ružomberok	PaedDr. Soľanová
28.03.2008	Mystagogické prvky katechézy	Poprad	PaedDr. Soľanová
20.-21.06.2008	Psychovýcvik	Sp. N. Ves	PhDr. Havašová
30.6.-2.7.2008	Integratívne formy vyučovania	Sp. N. Ves	PaedDr. Soľanová

▣ Seminár pre katechétovej farskej katechézy

Na základe záujmu katechétovej o farskú katechézu plánujeme seminár **FARSKÁ KATECHÉZA PRVOPRIJÍMAJÚCICH DETÍ**. Obsahom seminára budú praktické ukážky zamerané na prácu s prvoprijímajúcimi deťmi v malých skupinách v rámci farských stretnutí. Účastníci seminára budú mať možnosť zoznámiť sa so systémom práce náboženskej pedagogiky celistvej výchovy. Ponuku podujatia sme zaslali na farské úrady, ktoré môžu prihlásiť záujemcov do 30.04.2008.

▣ Katechetické dielne a duchovné obnovy

Oznamy o podujatiach v regiónoch alebo dekanátoch našej diecézy, ktoré organizujú metodici v dekanátoch v spolupráci s katechetickými inšpektormi, Vám budeme zasielať na kontaktné e-mailové adresy a nájdete ich i na našej webovej stránke.

□ Biblická olympiáda – okresné kolá

V jednotlivých dekanátoch sa v určených termínoch uskutočnia okresné kolá Biblickej olympiády.

Do súťaže sa v tomto školskom roku zapojilo 83 základných škôl (v minulom šk. roku 89) a 29 stredných škôl (v minulom šk. roku 33).

Tabuľka: Prehľad prihlásených škôl podľa jednotlivých dekanátov

DEKANÁT	POČET
Spišská Nová Ves a Spišské Podhradie. (15+2)	16
Levoča a Spišské Podhradie (7+2)	9
Stará Ľubovňa	5
Poprad	6
Kežmarok	7
Ružomberok a Liptovský Mikuláš (5+3)	8
Námestovo	12
Trstená	11
Dolný Kubín	9
SPOLU	83

Postupový kľúč na SŠ 2007/08

Dolný Spiš	8
Podtatransko a H. Spiš (7+2)	9
Liptov	4
Orava	8
SPOLU	29

Hoci počet prihlásených škôl klesol, neznamená to, že o tento druh súťaže nie je záujem. Postupom rokov sa táto súťaž dostáva na kvalitatívne vyššiu úroveň. Učitelia majú často dilemu, či dokážu žiakov pripraviť na súťaž a či sa im dokážu dostatočne venovať v priebehu celého roka. Vo vyšších postupových kolách je vyhradený priestor i na to, že žiaci majú možnosť predstaviť spôsob prípravy na Biblickú olympiádu. Je povzbudením pre ostatných, ak súťažiaci povedia, že Sväté písmo čítajú v rodine, že s učiteľom, ktorý ich pripravoval na olympiádu mali pravidelné stretnutia.

□ Výtvarná súťaž „Biblia očami detí a mládeže.“

Školské kolá je potrebné realizovať do 1. 3. 2008; vyhodnotiť do 15. 3. 2008. Vyhodnotí ich učiteľ náboženskej výchovy (náboženstva) v spolupráci s učiteľom výtvarnej výchovy (prípadne odborníkom vo výtvarnom umení)

Zo školského kola **zasielajte len práce umiestnené na 1., 2. a 3. mieste z každej kategórie** s označením „Biblia očami detí a mládeže“ na adresu *Diecézny katechetický úrad Spišskej diecézy, Levočská 10, 052 01 Spišská Nová Ves do 31.03. 2008.*

Prosíme o dodržanie termínu doručenia prác. Na práce vzadu (nie na prednú stranu!!!) treba uviesť predpísaný formulár, ktorý je súčasťou propozícií (nájdete ho na www.dkuspis.sk pod názvom Propozície výtvarnej súťaže „Biblia očami detí a mládeže“). Práce doručené po stanovenom termíne nebudú zaradené do hodnotenia. Organizátor súťaže zaslané práce nevracia.

AKO AKTIVIZOVAŤ

Jednoduchá tvorivosť žiakov

Obsah metodického dňa v októbri 2007 bol zameraný na tvorivosť a jej úlohu na hodine náboženstva/náboženskej výchovy. Tvorivosťou sprevádzaný vyučovací proces umožňuje žiakom, aby boli originálni a im vlastnými spôsobmi prejavili navonok vlastné vnímanie viery. Úlohou tvorivého učiteľa je neustále hľadať a využívať nové námety tvorivých úloh.

Aj v tomto čísle Katechetických ozvien ponúkame činnosti na rozvoj jednoduchej tvorivosti žiakov v jednotlivých častiach vyučovacej hodiny.

Začiatok vyučovacej hodiny – Hádaj!

Tvorivú aktivitu možno využiť na začiatku hodiny ako motiváciu. Žiakom ukážeme detaily určitých obrazov, ktoré použijeme na hodine a ktoré súvisia s preberanou témou. Napr. časť obrazu púšte, časť obrazu voda, časť obrazu prírody a pod. Úlohou žiakov je uhádnuť, čo je na celom obraze. Môžu to robiť vo dvojiciach alebo vo väčších skupinách. Inou formou je, že uvedená časť sa nalepí na čistý papier a žiaci dopisujú, čo by mohlo byť na celom obraze. Ďalšou formou je napísať o uvedenej časti obrazu krátky príbeh, alebo nejakým spôsobom znázorniť detail. Aktivita by nemala dlho trvať, pretože nie je cieľom hodiny, ale vťahnutím žiakov do témy.

V priebehu vyučovacej hodiny - Životopis

Tvorivá aktivita je určená na identifikáciu sa s biblickou postavou. Úlohou žiakov je napísať životopis niektorej biblickej postavy (v prípade vyberania si birmovného patróna žiaci môžu písať životopis svätca) v 1. osobe jednotného čísla. Po ukončení práce žiaci postupne čítajú životopisy nahlas a ostatní hádajú, o akú postavu ide.

Záver vyučovacej hodiny – Zopakuj a nezabudni!

V záverečnej časti hodiny si žiaci môžu sadnúť do kruhu. Učiteľ im vysvetlí spôsob opakovania učiva, ktorý spočíva v pridávaní viet a v nabaľovaní celého obsahu. Každý nasledujúci žiak zopakuje predchádzajúce vety a pridáva ďalšiu. Aktivita pokračuje, až kým sa nevystriedajú všetci žiaci, resp. kým sa nezopakuje obsah učiva. Prvú vetu hovorí učiteľ. Postupnosť je tiež vecou tvorivosti učiteľa; posledný žiak vyvolá ďalšieho; pokračujú tak ako sedia, prípadne každý druhý, hádžu si guľičku a pod.

Opakovanie - Hádanie postáv

Tvorivá aktivita je určená na opakovanie učiva tematického celku. Učiteľ má pripravené situácie, resp. biblické mená, podobenstvá a pod. na malých kartičkách. Jeden žiak z uvedenej dvojice si vytiahne kartičku, prečíta situáciu, meno atď. a snaží sa s pomocou spolužiaka pantomimicky znázorniť obsah. Druhý spolužiak sa musí nechať viesť, pretože on nevie, o akú situáciu ide. Úlohou ostatných žiakov je uhádnuť zinscenovanú situáciu.

Spracovala: Klára Sofanová

Námet na prípravu prvoprijímajúcich detí pred Eucharistickou adoráciou

V sobotu večer 15. októbra 2007 na Námestí sv. Petra sa Benedikt XVI. stretol s talianskymi deťmi, ktoré v roku 2007 pristúpili k 1. svätému prijímaniu. Na stretnutie prišlo viac ako 150 000 detí, tiež ich rodičia, kňazi, katechéti a účastníci Biskupskej synody. Po bohoslužbe slova Svätý Otec odpovedal na otázky 7 detí a následne viedol Eucharistickú adoráciu.

NECH JEŽIŠ BUDE VAŠÍM PRIATEĽOM

Stretnutie Svätého otca Benedikta XVI. s deťmi 15. 10. 2007

ANDREA: „Drahý Svätý Otec, ako si spomínate na deň Vášho prvého svätého prijímania?“

Najprv by som sa Vám chcel poďakovať za svetlo viery, za vašu prítomnosť a vašu radosť. Ďakujem a objímam vás, tak ako som pred chvíľou objal niektorých z vás. Týmto objatím samozrejme symbolicky objímam vás všetkých.

Vrátim sa k otázke. Veľmi dobre si pamätám na deň môjho prvého svätého prijímania. Bola to pekná marcová nedeľa v roku 1936, teda je tomu viac ako 70 rokov. V tento deň svietilo slnko, kostol bol pekný, hrala hudba, bolo veľa pekných vecí, na ktoré si pamätám. Bolo nás okolo 30 chlapcov a dievčat z našej malej dedinky, v ktorej bývalo menej ako 500 ľudí. Ale uprostred všetkých radostných a pekných spomienok je najdôležitejšie jedno - pochopil som, že Ježiš prišiel do môjho srdca, navštívil práve mňa. A s Ježišom je so mnou sám Boh. A že je to dar lásky, ktorý skutočne má väčšiu cenu ako všetko ostatné, čo mi môže dať život. Preto ma naplnila naozaj veľká radosť, lebo Ježiš prišiel ku mne. Pochopil som, že sa teraz začína nová etapa v mojom živote, Mal som 9 rokov, vedel som, že v tejto chvíli je dôležité, aby som zachoval vernosť tomuto stretnutiu, tomuto prijímaniu. Ako som vedel, sľúbil som Pánovi: „Chcel by som byť s Tebou navždy.“ Modlil som sa: „Ale predovšetkým Ty buď so mnou.“ A tak pokračoval môj život. Vďaka Bohu, Pán ma vždy držal za ruku, sprevádzal ma aj v ťažkých situáciách. Takto sa radosť prvého svätého prijímania stala začiatkom spoločného putovania. Verím, že aj pre vás všetkých prvé sväté prijímanie, ktoré ste prijali v tomto Roku Eucharistie, bude začiatkom priateľstva s Ježišom na celý život. Bude začiatkom spoločnej cesty, pretože keď kráčame s Ježišom, kráčame dobrou cestou a život sa stáva dobrým.

LÍVIA: „Svätý Otec, deň pred mojím prvým svätým prijímaním som bola na spovedi. Potom som sa spovedala ešte niekoľkokrát. Chcela by som sa opýtať, či sa musím spovedať vždy pred svätým prijímaním? Aj vtedy, keď som spáchala tie isté hriechy? Lebo vidím, že vždy sú tie isté.“

Poviem dve veci. Po prvé, nemusíš ísť na spoveď pred každým prijímaním, ak si nespáchala hriechy také ťažké, že by bolo potrebné vyspovedať sa z nich. Teda nie je potrebné spovedať sa pred každým svätým prijímaním. To je prvá vec. Spoveď je nevyhnutná iba vtedy, keď si spáchala naozaj ťažký hriech, ktorým si tak hlboko urazila Ježiša, že bolo pretrhnuté priateľstvo a je potrebné začínať odznova. Iba v prípade, keď je človek v stave smrteľného hriechu, teda ťažkého, treba sa vyspovedať pred prijatím prijímania.

Druhá vec: aj keď som povedal, že nie je potrebné svedčať sa pred každým prijímaním, je dôležité svedčať sa pravidelne. Je pravda, že naše hriechy sú zvyčajne tie isté, ale predsa aj naše domy a izby upratujeme aspoň raz do týždňa, aj keď sú väčšinou zašpinené rovnako. Aby sme žili v čistote, aby sme začínali odznova. Ináč špina, aj keď ju nevidno, sa hromadí čoraz viac. Podobne je to s dušou, so mnou; ak sa nikdy nespovedám, zanedbávam dušu, a v podstate som so sebou stále spokojný. Prestávam rozumieť, že musím pracovať na sebe, aby som sa stal lepším, že musím robiť pokroky. A toto očistenie duše, ktoré nám dáva Ježiš vo sviatosti zmierenia, umožňuje, že sa naše svedomie stáva citlivejšie, otvorenejšie a takto nám pomáha dozrievať duchovne i ľudsky. Chcel som vám teda povedať dve veci: svedčať je nutná iba v prípade ťažkého hriechu, ale veľmi dobre je svedčať sa pravidelne, lebo to pomáha dbať o čistotu, krásu duše a postupne dozrievať v živote.

ANDREA: „Moja katechéta pri príprave na prvé sväté prijímanie povedala, že Ježiš je prítomný v Eucharistii. Ako je to možné, keď ho predsa nevidím?“

Áno, nevidíme ho, ale je predsa tak veľa vecí, ktoré nevidíme, a ony existujú. Napríklad, nevidíme náš rozum, a predsa máme rozum. Nevidíme našu inteligenciu, a máme ju. Jedným slovom, nevidíme našu dušu, a predsa jestvuje. A my vidíme dôsledky: môžeme hovoriť, myslieť, rozhodovať a pod. Podobne tiež nevidíme napríklad elektrický prúd, a predsa vieme, že je. Vidíme napríklad, že funguje mikrofón, vidíme zapalujúce sa svetlá. Jedným slovom to, čo je najhlbšie, to, od čoho skutočne závisí život a svet nevidíme, ale môžeme zbadáť, pocítiť jeho účinky. Našimi očami nevidíme zmŕtvychvstalého Pána, ale vidíme, že tam, kde je Ježiš, ľudia sa menia, stávajú sa lepšími. Dokážu žiť v pokoji, zmieriť sa a pod. A teda nevidíme samého Pána, ale vidíme samého Pána, ale vidíme skutky jeho prítomnosti, a preto môžeme pochopiť, že Ježiš je prítomný. Ako som povedal, práve neviditeľné veci sú najhlbšie a najdôležitejšie. Kráčajme teda v ústrety tomu Pánovi, ktorý je neviditeľný, ale mocný a pomáha nám dobre žiť.

JÚLIA: „Svätý Otec, všetci nám hovoria, že je veľmi dôležité chodiť v nedeľu na svätú omšu. My by sme radi šli do kostola, ale naši rodičia tam s nami nejdú, lebo v nedeľu spia; otec a mama môjho kamaráta pracujú v obchode a my často chodíme k starým rodičom na dedinu. Môžete im vysvetliť, ako je dôležité chodiť spoločne v nedeľu na svätú omšu?“

Myslím, že áno, skutočne s veľkou láskou a úctou voči rodičom, ktorí nepochybne majú veľa povinností. A s úctou a láskou dieťať a možno povedať: milá mama, milý otec, bolo by veľmi dôležité pre nás všetkých, tiež aj pre teba, stretnúť sa s Ježišom. To nás obohacuje, vnáša do nášho života niečo veľmi vážne. Spolu si nájdeme trocha času, môžeme ho nájsť. Môže to byť aj tam, kde býva babka. Jedným slovom, s veľkou láskou a úctou voči rodičom by som povedal: „Pochopte, že to nie je dôležitá iba pre mňa, nehovoria to iba katechéti, ale je to dôležité a potrebné pre nás všetkých a svätá omša naplní svetlom celú našu rodinu.“

ALEXANDER: „Prečo je potrebné chodiť na svätú omšu a prijímať sväté prijímanie vo všedné dni?“

Aby sme našli to, čo je v živote najdôležitejšie. Žijeme uprostred mnohých vecí. A ľudia, ktorí nechodia do kostola, nevedia, že im chýba práve Ježiš. Cítia však, že čosi im v živote chýba. Ak nie je Boh v mojom živote, ak nie je Ježiš v mojom živote, chýba mi vodca, chýba mi základné puto priateľstva, chýba mi tiež radosť, ktorá je

v živote dôležitá. Chýba mi sila, aby som sa rozvíjal ako človek, aby som premáhal vlastné chyby a ľudsky dozrieval. Nevidíme hneď ovocie stretnutia s Ježišom vo svätom prijímaní. Vidíme ho až po určitom čase. Podobne je to tiež s následkami neprítomnosti Boha, neprítomnosti Ježiša, ktoré sa uplynutím týždňov a rokov pociťujú čoraz viac ako hlboká a ničiaci prázdnota. Mohol by som teraz dlho rozprávať o krajinách, v ktorých dlhé roky vládol ateizmus, o škodách, aké spôsobil dušiam i krajinám. Vidíme teda, že je dôležité, ba nevyhnutné, aby sme prijímali Ježiša vo svätom prijímaní. On nám dáva svetlo. On chce byť v našom živote spoločníkom, ktorého tak veľmi potrebujeme.

ANNA: „Drahý Svätý Otec, môžete nám vysvetliť, čo mal na mysli Ježiš, keď povedal ľuďom, ktorí šli za ním: „Ja som Chlieb života?“

Najprv si asi musíme vysvetliť, čo je chlieb. Dnes je naša kuchyňa veľmi vyhľadávaná a skladá sa z rôznych jedál. Ale v skromnejších podmienkach je chlieb základom potravy, a ak Ježiš nazýva seba chlebom života, chlieb je, povedzme, symbolom zahrňujúcim všetky pokrmy. Tak ako musíme vyživovať naše telo, aby sme žili, podobne tiež aj naša duša potrebuje pokrm. My, ľudia, máme nielen telo, ale aj dušu, sme osoby, ktoré majú rozum a slobodnú vôľu, inteligenciu a musíme vyživovať aj nášho ducha, dušu, aby mohli dozrievať, aby sme sa mohli naozaj naplno rozvíjať. A teda, ak Ježiš hovorí: „Ja som chlieb života,“ chce tým povedať, že On je pre našu dušu, pre vnútro človeka tým pokrmom, ktorý potrebujeme, pretože duša sa tiež musí vyživovať. A nestačia samé výdobytky techniky, hoci sú veľmi potrebné. Potrebujeme toto priateľstvo s Bohom, ktorý nám pomáha vybrať správne rozhodnutia. Musíme dozrievať ako ľudia. Inými slovami, Ježiš nás živí, aby sme sa stávali skutočne zrelými osobami a aby bol náš život dobrý.

ADRIÁN: „Svätý Otec, povedali nám, že sa dnes zúčastníme na adorácii. Čo to je? Ako sa to robí? Mohli by ste nám to vysvetliť? Ďakujem.“

Čo je adorácia, ako sa vykonáva, uvidíme o chvíľu, lebo všetko je dobre pripravené: budeme sa modliť, spievať, budeme kľačať a takýmto spôsobom sa nájdeme pred Ježišom. Ale tvoja otázka vyžaduje, samozrejme, hlbšiu odpoveď. Nielen čo sa robí, ale čo je to adorácia. Adorácia označuje uznanie, že Ježiš je mojím Pánom; že Ježiš mi ukazuje cestu, ktorú si mám vybrať. Pomáha mi pochopiť, že dobre žijem iba vtedy, keď poznám cestu, ktorú ukázal On, keď idem cestou, ktorú mi On ukazuje. A teda adorať znamená hovoriť: „Ježišu, som Tvoj a nasledujem Ťa v mojom živote. Nechcel by som nikdy stratiť toto priateľstvo, toto spoločenstvo s Tebou.“ V adorácii zotrávame v Ježišovom objatí a hovoríme: „Som Tvoj a prosím Ťa, Ty tiež buď vždy so mnou.“

Na záver stretnutia, po eucharistickej adorácii a požehnaní, pápež Benedikt XVI. povedal:

„Drahí chlapci a dievčatá, bratia a sestry, na záver tohto veľmi pekného stretnutia môžem povedať iba jedno slovo, ďakujem. Ďakujem za toto svetlo viery. Ďakujem za toto naše stretnutie a za stretnutie s Ježišom. A samozrejme ďakujem všetkým, ktorí pripravili tento sviatok: katechetom, kňazom, rehoľným sestrám, vám všetkým. Zakończím slovami, ktoré začínajú každú liturgiu: „Pokoj nech bude s vami,“ čiže nech Pán bude s vami, nech radosť bude s vami a nech váš život bude dobrý. Želám vám príjemnú nedeľu. Dobrú noc a dovidenia všetci spolu s Pánom. Srdečne ďakujem.“

Podľa www.opoka.org.pl preložila Mária Nagranová

© Diecézny katechetický úrad Spišskej diecézy 2008

Námet na vyučovaciu hodinu

Téma: Znamenie kríža v kresťanstve a v umení

Ciele vyučovacej hodiny:

kognitívny: Rozlíšiť symbol kríža v umení a v náboženstve.
Poznať pôvod a význam kríža.
Oboznámiť sa s rôznymi formami znaku kríža.

afektívny: Uvedomiť si hodnotu znamenia našej spásy.
Formovať postoj úcty voči krížu.

psychomotorický: Osvojiť si zmysluplné značenie krížom.

Metódy: práca v skupinách, práca so Svätým písmom, výklad, diskusia

Pomôcky: pomerne veľký obraz kríža, modlitba „Ave, kríž“, farebné papiere A4, kartičky s napísanými súradnicami z Pavlových listov, Sväté písmo, pracovné texty pre prácu v skupinách (obrázky a texty opisujúce význam rôznych foriem kríža), albumy a farebné fotografie rôznych krížov

Cieľová skupina: žiaci 2. stupňa ZŠ a žiaci SŠ

ÚVOD

1. Modlitba

Učiteľ na začiatku pripevní obraz kríža na tabuľu. Vyzve žiakov, aby sa pred modlitbou a po nej prežehnali a aby si toto gesto uvedomili, že robia na seba znak kríža.

2. Motivácia

Učiteľ oboznámi žiakov s témou hodiny a prečíta im jednu z modlitieb božieho sluhu Jána Pavla II., ktorého Kristov kríž sprevádzal a premieňal (príloha č. 1).

HLAVNÁ ČASŤ

1. Činnosť žiakov

Učiteľ rozdelí žiakov do skupín. Každá skupina dostane papier A4 inej farby a do stredu si napíše slovo KRÍŽ. Úloha má viac častí.

1. časť – žiaci kreslia okolo slova KRÍŽ rôzne podoby kríža, aké poznajú.

2. časť – každá skupina posúva svoj pracovný list ďalšej skupine, aby si pozreli ich prácu a dokreslia podoby kríža, ktoré uvedená skupina nemá. Týmto spôsobom sa v skupine doplnia podoby kríža nakreslené inou skupinou. Pracovný list sa posúva dotedy, kým sa nevráti pôvodnej skupine. Každá skupina má možnosť pozrieť prácu iných a oboznámiť sa s formami kríža, ktoré sami nenakreslili.

3. časť – každá skupina pripevní svoj pracovný list v priestore okolo veľkého kríža, ktorý je už od začiatku hodiny pripevnený na tabuľu.

4. časť – vyzveme žiakov, aby prehodnotili, ktoré boli najčastejšie používané formy kríža.

2. Výklad

Učiteľ uvedie žiakov do ďalšej etapy práce v skupinách. Môže to urobiť pomocou nasledujúceho textu.

Vaše kresby krížov svedčia o tom, že existujú rôzne druhy krížov. V každodennom živote sa stretávame s rôznymi druhmi kríža. Málokedy sa však pozastavíme nad ich významom. Ak

sme si doteraz neuvedomili, že rôzne zobrazenia kríža majú svoj význam, svoje dejiny a vlastnú výpoveď, tak úlohou tejto hodiny bude poznávať symboly zobrazenia kríža, ich históriu a výpoveď. Dejiny zobrazovania kríža nezačínali s príbehom Veľkého piatku. V predkresťanských časoch bol kríž astronomickým symbolom. Označoval slnko alebo štyri svetové strany. Veľmi často bol tento jednoduchý symbol používaný ako symbolický ornament. Kríž bol používaný aj v bielej mágii na prebudenie úrody. Ľudia našli podobu kríža i v meči, a preto slúžil na odháňanie démonov a iných prírodných mocností, využíval sa i na čarovanie a kliatby.

Kresťanstvo je veľmi úzko späté s rímskou kultúrou. Tam bol kríž symbolom hanby a potupy. Smrťou na kríži umierali odsúdení otroci a najväčší previnilci. Takýto trest nemohol nikdy dostať rímsky občan. Iné národy, napríklad Peržania tiež poznali trest ukrižovaním. Smrťou Krista na kríži nadobudol kríž celkom iný význam. Stal sa znamením vykúpenia a víťaznej smrti, hoci naďalej bol pre mnohých ľudí znamením odporu.

Prijatím kresťanstva Konštantín Veľký odstránil v rímskom impériu trest smrti ukrižovaním práve preto, že Kristus posvätil kríž a kríž sa pre kresťana stal znamením víťazstva.

3. Práca v skupinách

Na mnohých miestach Nového zákona môžeme čítať o kríži. Hovoril o ňom Pán Ježiš a veľa o ňom píše i sv. Pavol vo svojich listoch. V Pavlových listoch si vyhľadáme texty podľa súradníc a po prečítaní textu budeme hľadať znaky kríža, ktoré sú ukryté v uvedenom texte.

Učiteľ má pre žiakov na kartičkách napísané súradnice: Ef 2,16; Kol 1,20; 1 Kor 1,18; Gal 6,14 (príloha č. 2).

(Ide o nasledovné znaky: znak zmierenia s Bohom (Ef 2,16), znak pokoja (Kol 1,20), znak Božej moci (1 Kor 1,18), znak chvály (Gal 6,14).)

Prácu v skupinách ukončí učiteľ nasledovne:

Kresťania prijali kríž a ich snahou bolo zobrazit' znaky kríža v rôznych tvaroch a formách. Rôzne tvary kríža majú svoje vlastné dejiny a výpoveď, o čom sa dozvieme v ďalšej časti hodiny.

4. Práca vo dvojiciach

Učiteľ rozdelí pracovný text (príloha č. 3) približujúci význam rôznych foriem kríža na toľko častí, aby mal pre každú dvojicu iný. Môže rozdať i pripravené albumy, obrázky, fotografie predstavujúce rôzne formy kríža. Žiaci sa oboznámia s významom rôznych foriem kríža.

Po ukončení práce vo dvojiciach nasleduje prezentácia výsledkov činnosti. Každá skupinka (dvojica) predstaví dejiny vzniku uvedeného kríža.

Učiteľ ukončí činnosť tým, že poukáže na prepojenie znázornenia kríža s jeho výpoveďou. Pripomenie, že uvedené formy kríža sú iba časťou rôznych ďalších jeho znázornení. Heraldika pozná približne 300 druhov zobrazenia krížov.

ZÁVER

1. Modlitba

Učiteľ znova vyzve žiakov, aby sa pred záverečnou osobnou modlitbou prežehnali a aby si uvedomili hodnotu gesta kríža, ktorý robia na seba. Naše prežehnanie má tiež svoju výpoveď a svedčí o našej úcte ku krížu.

2. Domáca úloha

Učiteľ požiada žiakov, aby sa doma zamysleli nad významom kríža pre nich osobne a v krátkosti napísali do zošita odpoveď na uvedenú otázku:

Aký význam má kríž pre teba?

PRÍLOHY

Príloha č. 1

Ave, kríž

**Ave, Kristov kríž!
Všade, kde sa nachádza tvoj znak,
Kristus vydáva svedectvo Veľkej noci:
„prechod zo smrti do života“.
A vydáva svedectvo lásky,
ktorá je silou života,
lásky, ktorá porazí smrť.
Ave, kríž, kdekoľvek sa nachádzaš,
na poliach, pri cestách, na miestach,
kde ľudia trpia a skonávajú.
Na miestach, kde pracujú,
študujú, tvoria...
Na každom mieste, na hrudi každého muža a ženy,
chlapca alebo dievčaťa...
a v každom ľudskom srdci.
Ave, Kristov kríž!**

(Ján Pavol II.: Moje modlitby)

Príloha č. 2

Ef 2,16	Kol 1,20	1 Kor 1,18	Gal 6,14
----------------	-----------------	-------------------	-----------------

Príloha č. 3

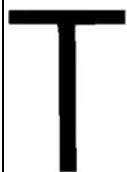
Pracovný text pre žiakov

Štvorramenný kríž v kruhu

Je to predkresťanský symbol svetla a slnka, používaný ázijskými i germánskymi národmi. Znamenal symbol ročného cyklu a biologický princíp. Predstavoval život i zdravie. V kresťanskom umení symbolizoval Krista ako Svetlo i Vykupiteľa sveta. Postupom času táto forma kríža znamenala úctu jediného Boha.

Kríž v tvare gréckeho písmena Tau

Latinský názov tejto formy kríža je *crux commissa*, čiže spojený; čo znázorňuje priečne brvno naložené na zvislé. Pre dávnych ľudí bol svätým symbolom, označoval stred sveta a silu vládnuceho slnka. Pochádza z Asýrska. Pre pôvodných amerických obyvateľov bol tento kríž symbolom dažďa (vodorovná čiara znamenala horizont, kolmá znamenala prameň vody). Pre Izraelitov bol tento znak prívlastkom očakávaného Mesiáša. Mnisi používali tyč v podobe tohto kríža. Na pamiatku sv. Antona Pustovníka sa nazýva tiež „krížom sv. Antona“.

Kríž so slučkou

Názov tejto formy kríža pochádza z latinského slova: *ansa*, ktoré označuje rukoväť, ucho. Kríž je označovaný ako *crux ansata*, niekedy ako *ankh*, čiže kľúč života, atribút bohov starovekého Egypta.

Vodorovná línia so slučkou označuje vychádzajúce slnko, kolmá lúč slnka. Tento znak je často vyrytý na koptských hrobách (kresťanských potomkov Egyptanov). Tu plnil funkciu klasického kresťanského kríža. Bol znakom vykúpenia.

Kríž rovnoramenný alebo grécky

Latinský názov tejto formy kríža je *crux quadrata*. Všetky ramená tohto kríža sú rovné. Kríž bol používaný na starožitných minciach, keramike najmä asýrskej, fenickej, egyptskej, perzskej a etruskej. Bol symbolom večnosti, tvorivej moci.

Kríž latinský

Táto forma kríža je definovaná ako *crux immissa* – od latinského slova *immitere*; skladať do seba. Dolná časť zvislého brvna je dlhšia v porovnaní s hornou. Symbolizuje ukrižovanie Krista.

Kríž sv. Andreja

Podobou pripomína kríž umučenia, na ktorom zomrel sv. Andrej apoštol. Nazýva sa tiež *crux decussata* – od lat. *decussis*, čiže rímska číslica desať. Najskôr symbolizoval oltárny oheň a bol položený na obetnom oltári. Táto forma kríža bola umiestňovaná na obydlíach, v znakoch cechov, hraničných znakoch i pečiatkach.

Kríž vidlicový

Prv symbolizoval dýchanie v krstnej vode. Znázorňoval miesto v krstnej vode, v ktorom pokrstený „vdýchol Boží dych“, stal sa Božím dieťaťom. Znak časom nadobudol i podobu gréckeho písmena *Phi*. Pravdivý význam tohto znaku sa ukrýva v narážke na strom života, preto sa nazýva i Stromom života.

Kríž arcibiskupsky, patriarchálny alebo dvojramenný cyrilometodský

Korene symbolu dvojitého kríža nájdeme v rannom stredoveku v Byzantskej ríši a jej hlavnom meste Konštantinopole. V 9. storočí sa v Byzancii zavrášilo dlhé dlhé obdobie, ktoré sa zapísalo v histórii ako obrazoborectvo (ikonoklazmus). Stúpenci tohto hnutia bojovali proti uctievaniu obrazov svätých, ako aj proti ich zobrazovaniu vôbec. A na konci tohto „obrazoboreckého“ storočia sa nečakané, a pritom vo veľkom rozšíril symbol dvojitého kríža. Spolu so symbolom dvojitého kríža zaplavila Byzanciu vlna túžby šíriť kresťanstvo v krajinách, kde sa toto náboženstvo ešte neudomácnilo. Cirkev šírila vieru prostredníctvom misionárov. Na žiadosť veľkomoravského kniežaťa Rastislava byzantský cisár Michal III. poslal roku 863 sv. Cyrila a Metoda na naše územie. Prostredníctvom týchto svätcov a učiteľov viery sa k nám dostal dvojitý kríž. Dvojramenný kríž pripomína horným, kratším ramenom nápis nariadený Pilátom: Ježiš Nazaretský, kráľ židovský, a nižším, dlhším ramenom rozprestreté Kristove ruky. V heraldike je nazývaný krížom lotrinským.

Kríž gréckokatolícky

V odlíšení od byzantského kríža je dodané ešte jedno priečne rameno. Tento kríž sa používa v gréckokatolíckej liturgii. Jedným z vysvetlení je, že je to prepojenie cyrilometodského a Petrovho kríža, ktorý bol ukrižovaný dole hlavou. Tým sa vyjadruje príslušnosť k rímskemu biskupovi – pápežovi.

Kríž trojramenný

Trojramenný kríž sa stal symbolom cirkevnej hierarchie, jeho ramená zodpovedajú pápežskej tiare, kardinálskemu klobúku a biskupskej mitre. Od 15. storočia má právo mať trojramenný kríž iba pápež, dvojramenný prináleží kardinálom a arcibiskupom, jednoramenný biskupom. Tento kríž sa používa i v gréckokatolíckej liturgii.

Kríž kardinálsky

Je to prepojenie kríža arcibiskupského s gotickým.

Kríž pravoslávny

Túto formu kríža charakterizuje v dolnej časti cyrilometodského kríža ešte jedno priečne brvno nasadené šikmo. Tento kríž je spojením latinského a Andrejského kríža, ktorý sa používal v gréckokatolíckej Cirkvi asi do roku 1960. V súčasnej dobe sa tento kríž používa v ortodoxnej Cirkvi, ktorá sa roku 1054 oddelila od rímskokatolíckej Cirkvi.

Kríž barlový

Bol umiestnený na minciach z čias rodu Merovingovcov. Rakúšania ho mali znázornený na zástavách počas Dní katolíkov.

Kríž jeruzalemský

Je to kríž so štyrmi krížikmi umiestnenými medzi ramenami veľkého kríža. Symbolizuje päť svätých rán Krista.

Kríž maltézsky

Je znakom rehole Johanitov. Nosia ho strážcovia Božieho hrobu na svojich plášťoch. Rozvetvenia označujú osem blahoslavenstiev.

Kríž s monogramom

Je to monogram Ježiša Krista. V umení vystupuje ako monogram Krista pozostávajúci zo skrížených písmen P a X.

Svastika

Kríž pochádza z neolitu (mladšej doby kamennej). Najprv bol symbolom ohňa a slnka. Je tiež crux gammata, čiže kríž gemma, ktorý sa skladá zo 4 proti sebe gréckych písmen gama spojených základňou. V kresťanskej ornamentike románskeho štýlu bol to ochranný symbol proti diablu. V 20. storočí vstúpil do dejín ako hákový kríž – symbol nacizmu.

Kríž sv. Petra

Symbolizuje kríž umučenia apoštola Petra, ktorý bol ukrižovaný dole hlavou, pretože sa cítil nehodný zomrieť tak ako jeho majster. Túto formu kríža používajú satanisti, ale vo význame opovrhovania Kristovým krížom a prejavovaním kultu satanovi.

Symbol hnutia Svetlo-Život

Uvedená forma kríža vznikla zápisom dvoch gréckych slov Svetlo – Život, foz – zoe.

Gréci otcovia Cirkvi videli v kríži symbol Krista, ktorý na kríži objíma celý svet v jeho výške a hĺbke, šírke a dĺžke, preniká ho svojim Božstvom a harmonicky spája v jedno.

Príliš živá spomienka na potupnú smrť Krista na kríži spôsobila, že do 6. storočia na kríži nebolo znázorňované telo Krista. Postupne symbol potupy naberal význam symbolu víťazstva a stal sa znamením vykúpenia, Božej moci, ktorá smrťou priniesla svetu nevýslovnú moc. Štyri ramená kríža symbolizujú kozmický charakter vykupiteľského diela.

V 5. a 6. storočí boli rozšírené *gemmy* vo forme kríža. Na krížoch nebolo znázorňované telo Ukrižovaného. Boli vyrobené rôznou technikou, vyzdobené drahými kameňmi a mali rôznu veľkosť. Umiestnené na vyvýšených miestach bazilík, na trónoch alebo pod víťaznými oblúkmi symbolizovali dôveru. Slúžili tiež ako kríže k požehnaniu, ako oltárové a procesiové kríže a tiež ako relikviáre. Symbolizovali víťazstvo Krista.

Krokom v reálnom zobrazovaní ukrižovaného Krista boli kríže, na ktorých v mieste prekríženia dvoch brvíen sa nachádza poprsie Vykupiteľa, Božieho baránka alebo v aureole znázornená ruka Krista.

V 6. storočí sa už objavujú kríže s pribitým Kristovým telom. Kristus je ale odetý do dlhej tuniky, na bedrách má dlhý opasok a na hlave má kráľovskú korunu. Je vyjadrením Kristovho víťazstva nad smrťou.

S keltskými kamennými krížmi sa stretávame predovšetkým na území terajšej Veľkej Británie a Írska. Rozvinuli sa z predhistorických dolmenov, v kresťanských časoch bol v neforných kameňoch – pomníkoch vydlabaný najprv iba kríž otočený kruhom (možno ešte pod vplyvom pohanského symbolu slnka), neskôr boli na kríži špirálové ornamenty a písmená.

V ranom stredoveku sa ustálila forma keltského kríža v dnešnej podobe. Býva ozdobený biblickými scénami, stuhovými ornamentami a rôznymi špirálami. Spoločným znakom keltských krížov je aureola upevnená okolo stredu kríža, ktorá rámuje hlavnú postavu Vykupiteľa na kríži alebo gloriola, ktorá predstavuje Krista iba symbolicky, nie realisticky.

Od polovice 10. storočia bolo zobrazenie kríža veľmi realistické. Naďalej však sa okolo umierajúceho Vykupiteľa zoskupuje symbolické znázornenie slnka a mesiaca, kostola a synagógy. Víťazstvo kríža symbolizuje zabitý had ležiaci pod krížom, obeť lásky – pelikán kŕmiaci svoje mláďa vlastnou krvou.

Veľmi rozšírené boli tzv. živé kríže, ktoré sa začali objavovať v 15. storočí. Nazývané sú tak preto, lebo zo štyroch brvíen kríža „vyrastajú“ ramená. Najvyššie rameno otvára kľúčom nebo, najnižšie bije kladivom na peklo, pravé rameno korunuje kostol, ľavé udiera mečom synagógu.

Najdôležitejšie miesto v liturgii zaberá *passio beata*, čiže *slávnosť umučenia*. Cirkev pozerá na kríž v odblesku zmŕtvychvstania. Kríž zahŕňa všetky tajomstvá Krista: umučenie, zmŕtvychvstanie, vládu nad svetom, druhý príchod Krista. Znamenie kríža je najčastejším gestom vo všetkých liturgických obradoch, je posvätným nositeľom milosti vykúpenia, premieňa Božskou mocou a požehnaním. Slávnostná liturgická celebrácia znaku kríža má miesto na Veľký piatok. V adorácii kríža je zachytené tajomstvo vykúpenia. Kríž sa neukazuje bez zmŕtvychvstania. Cez kríž prišla na svet radosť a nový život.

PONÚKAME

DKÚ Spišskej diecézy: Farebné šatky

Ponúkame sadu šiestich farebných šatiek 70x70 cm do vykladacieho materiálu (žltá, sivá, zelená, hnedá, fialová, modrá).

Cena: 300,- Sk

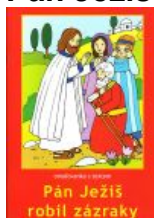
Zdeno Pupík (zost.) Stretkovnica

Pomôcka pre animátorov malých spoločenstiev detí a mládeže.

Cena: 110,- Sk

Pán Ježiš robil zázraky – omaľovánka s textom

Pomôcka pre mladších žiakov k vyučovacím hodinám. Nájdete tu obrázky k téme: Kána Galilejská, zázračný rybolov, uzdravenie ochrnutého, utíšenie búrky, slepý Bartimej, vzkriesenie Lazára, zmŕtvychvstalý Ježiš sa zjavuje apoštolom.

Cena: 25,- Sk

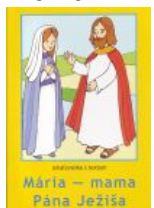
Každý deň sa modlím – omaľovánka s textom

Pomôcka pre mladších žiakov k vyučovacím hodinám. Nájdete tu obrázky k téme: ranná modlitba, modlitba pred jedlom, večerná modlitba, modlitba pred krížom, prikázania, láska k blížnemu, anjel strážny. V texte sú uvedené základné modlitby: Otče náš, Zdravas, Verím, Desatoro, prikázanie lásky, modlitba k anjelovi strážcovi.

Cena: 25,- Sk

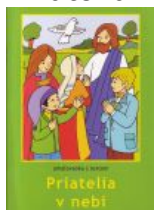
Mária – mama Pána Ježiša – omaľovánka s textom

Pomôcka pre mladších žiakov k vyučovacím hodinám. Nájdete tu obrázky k téme: detstvo Panny Márie, zvestovanie, návšteva u Alžbety, narodenie Ježiša, nazaretská rodina, Kána Galilejská, Mária pod krížom, nanebovzatie Panny Márie.

Cena: 25,- Sk

Priatelia v nebi – omaľovánka s textom

Pomôcka pre mladších žiakov k vyučovacím hodinám. Nájdete tu obrázky a krátke životopisy sv. Dominika Sávia, sv. Bernadety Soubirousovej, sv. Stanislava Kostku, bl. Františka a Hyacinty Martových, sv. Márie Goretti, sv. Agnešky, sv. Terezky Ježiškovej.

Cena: 25,- Sk

POTVRDENIE O ZAPLATENÍ DANE Z PRÍJMOV ZO ZÁVISLEJ ČINNOSTI A Z FUNKČNÝCH POŽITKOV

na účely vyhlásenia o poukázani sumy zodpovedajúcej 2 % zaplatenej dane podľa
§ 50 a 52 ods. 26 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov

Za rok **2007**

Meno a priezvisko daňovníka: Rodné číslo ¹⁾:

Adresa trvalého pobytu: PSČ:
(v Sk)

01	Daň – podľa § 13 zákona č. 366/1999 Z. z. v znení neskorších predpisov (z r. 11 ročného zúčtovania preddavkov)	
02	Úhrn zrazených preddavkov (z r. 12 ročného zúčtovania preddavkov)	
03	Nedoplatok dane – z nepeňažných príjmov (z r. 14 ročného zúčtovania preddavkov)	
04	Preplatok (+), nedoplatok (-) (z r. 15 ročného zúčtovania preddavkov)	
05	Nedoplatok zrazený dňa (z r. 04 ročného zúčtovania preddavkov)	

Údaje o zamestnávateľovi, ktorý je platiteľom dane, ktorý toto potvrdenie vydáva:

DIČ platiteľa dane:

.....
Meno a adresa platiteľa dane, ktorý potvrdenie vydal

.....
Miestne príslušný správca dane platiteľa dane

Potvrdzujeme týmto, že údaje uvedené v tabuľke potvrdenia sú pravdivé.

.....
Potvrdenie vypracoval(a)

.....
Dňa

.....
Podpis a odtlačok
pečiatky platiteľa dane

¹⁾ U cudzích štátnych príslušníkov sa uvádza dátum narodenia

VYHLÁSENIE
o poukázaní sumy do výšky 2% zaplatenej dane z príjmov fyzickej osoby
podľa § 50 a 52 ods. 26 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov

Rok **2007**

Uvádza sa zdaňovacie obdobie, za ktoré sa platí daň

I. ÚDAJE O DAŇOVNÍKOVI

Priezvisko

01	
-----------	--

Meno

02	
-----------	--

Rodné číslo ¹⁾

03																			
-----------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Adresa trvalého pobytu

Ulica a číslo

04	
-----------	--

PSC

05	
-----------	--

Názov obce

06	
-----------	--

Štát

07	
-----------	--

Číslo telefónu

08	
-----------	--

Suma zodpovedajúca 2 % zaplatenej dane

09	
09a	daň, z ktorej sa vypočítala suma zodpovedajúca 2 % zaplatenej dane:

Na r. **09** sa uvádza suma zaokrúhlená na celé koruny nadol, pričom táto suma nesmie byť nižšia ako 20 Sk.

Na r. **09a** sa uvádza daňová povinnosť daňovníka vypočítaná v príslušnom roku (**nie** daň na úhradu), v ktorom sa podáva toto vyhlásenie; v prípade daňovníka, ktorému vykonal platiteľ dane ročné zúčtovanie preddavkov z príjmov zo závislej činnosti a z funkčných požitkov, uvádza sa daň z r. 01 potvrdenia od platiteľa dane, ktoré je súčasťou tohto vyhlásenia.

Dátum zaplataenia dane

10	
-----------	--

Dátum zaplataenia dane sa uvádza len vtedy, ak daňovník nemá povinnosť súčasne s týmto vyhlásením predložiť aj potvrdenie od platiteľa dane (bližšie uvedené v poučení k tomuto vyhláseniu v bode 5).

II. ÚDAJE O PRIJÍMATEĽOVI

Obchodné meno alebo názov

11	Diecézny katechetický úrad Spišskej diecézy
-----------	--

Sídlo

12	Levočská 10, 052 01 SPIŠSKÁ NOVÁ VES
-----------	---

Právna forma*

14	účelové zariadenie Cirkvi
-----------	----------------------------------

Identifikačné číslo organizácie (IČO)

13	3	0	6	8	9	4	3	1											
-----------	---	---	---	---	---	---	---	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

* právna forma prijímateľa je taxatívne uvedená v poučení k tomuto vyhláseniu v bode 1 písmeno a) až g)

Vyhlasujem, že uvedené údaje v tomto vyhlásení sú pravdivé.

V dňa

.....

Podpis daňovníka

¹⁾ U cudzích štátnych príslušníkov sa uvádza dátum narodenia

Poučenie na vyplnenie vyhlásenia o poukázaní podielu zaplatenej dane z príjmov fyzickej osoby
podľa § 50 a 52 ods. 26 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov

1. Daňovník po zaplatení dane z príjmov fyzických osôb v lehote podľa § 49 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov (ďalej len „zákon o dani z príjmov“) je oprávnený predložiť svojmu miestne príslušnému správcovi dane (ak daňovníkovi vykonal ročné zúčtovanie preddavkov na daň z príjmov zo závislej činnosti a z funkčných požitkov platiteľ dane, tak miestne príslušnému správcovi dane tohto platiteľa alebo miestne príslušnému správcovi dane) vyhlásenie, v ktorom uvedie, že suma zodpovedajúca 2 % zaplatenej dane sa má poukázať ním určenej právnickej osobe, ktorou je:

a) občianske združenie podľa zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov,
b) nadácia, podľa zákona č. 34/2002 Z. z. o nadáciách a o zmene Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov,
c) neinvestičný fond podľa zákona č. 147/1997 Z. z. o neinvestičných fondoch a o doplnení zákona NR SR č. 207/1996 Z. z.,

d) nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby podľa zákona č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby,

e) účelové zariadenie cirkvi a náboženskej spoločnosti podľa § 6 ods. 1 písm. h) a k) zákona č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností,

f) organizácia s medzinárodným prvkom podľa zákona č. 116/1985 Zb. o podmienkach činnosti organizácií s medzinárodným prvkom v Československej socialistickej republike v znení zákona č. 157/1989 Zb.,

g) Slovenský Červený kríž.

2. Podiel zaplatenej dane možno poskytnúť prijímateľovi, ak predmetom jeho činnosti sú:

- a) rozvoj a ochrana duchovných hodnôt,
- b) ochrana ľudských práv,
- c) ochrana a tvorba životného prostredia,
- d) ochrana a podpora zdravia a vzdelávania,
- e) podpora športu detí, mládeže a občanov zdravotne postihnutých,
- f) poskytovanie sociálnej pomoci,
- g) zachovanie prírodných a kultúrnych hodnôt.

3. Zoznam prijímateľov, ktorým sa môže podiel zodpovedajúci 2 % zaplatenej dane poukázať, zverejňuje Notárska komora Slovenskej republiky (ďalej len "komora") do 15. januára kalendárneho roka, v ktorom možno prijímateľovi túto sumu poukázať.

4. Daňovník vo vyhlásení môže určiť len jednu právnickú osobu (prijímateľa).

5. Daňovník predloží vyhlásenie správcovi dane do 15 dní po uplynutí lehoty na zaplatenie dane podľa § 49 zákona o dani z príjmov. Ak ide o daňovníka, ktorému platiteľ dane vykonal ročné zúčtovanie preddavkov na daň z príjmov zo závislej činnosti a z funkčných požitkov (ďalej len „ročné zúčtovanie“) v súlade so zákonom č. 366/1999 Z. z. o daniach z príjmov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 366/1999 Z. z.“) vo väzbe na § 52 ods. 1 zákona o dani z príjmov, tento predloží miestne príslušnému správcovi dane podľa bodu 1 vyhlásenie do konca apríla roku, v ktorom sa vykonáva ročné zúčtovanie za predchádzajúce zdaňovacie obdobie. V tomto prípade prílohou tohto vyhlásenia je aj potvrdenie od platiteľa dane o tom, že daň za zdaňovacie obdobie, za ktoré sa ročné zúčtovanie vykonalo, bola aj zrazená, to znamená, že do termínu podania vyhlásenia bol zrazený aj prípadný nedoplatok na dani vyplývajúci z ročného zúčtovania. Daňovník, ktorý sa rozhodne predložiť vyhlásenie podľa § 50 v súlade s § 52 ods. 26 zákona o dani z príjmov, nesmie mať nedoplatok na dani z príjmov fyzickej osoby.

6. V súlade s § 52 ods. 26 zákona o dani z príjmov, ak neboli splnené všetky podmienky ustanovené v § 48 ods. 5 zákona č. 366/1999 Z. z., nárok na poukázanie sumy zodpovedajúcej podielu zaplatenej dane zaniká, o čom správca dane, ktorému sa predložilo vyhlásenie, bez zbytočného odkladu upovedomí daňovníka. Ak sú splnené podmienky ustanovené v § 48 zákona č. 366/1999 Z. z., ako aj pri poukázaní sumy zodpovedajúcej podielu zaplatenej dane na účet prijímateľa, správca dane nevydáva rozhodnutie podľa zákona SNR č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov.

7. Podiel zaplatenej dane poukázaný správcovi dane určenému prijímateľovi nemožno dodatočne upravovať. Ak daňovníkovi vznikne preplatok na dani z príjmov fyzických osôb, tento sa zníži o rozdiel medzi sumou poukázanou prijímateľovi a sumou zodpovedajúcou 2 % z upravenej daňovej povinnosti.

8. Ročný prehľad prijímateľov, ktorým boli poskytnuté podiely zaplatenej dane podľa § 50 zákona o dani z príjmov, ako aj ich názov a sídlo a súhrn podielov zaplatenej dane, zverejní Daňové riaditeľstvo Slovenskej republiky vždy do 31. januára bežného roka podľa stavu k 31. decembru predchádzajúceho kalendárneho roka (napríklad za rok 2003 do 31. januára 2004).

V Y H L Á S E N I E
o poukázaní podielu zaplatenej dane z príjmov právnickej osoby
podľa § 50 a 52 ods. 26 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov

Rok **2007**

Uvádza sa zdaňovacie obdobie, za ktoré sa platí daň

I. ÚDAJE O DAŇOVNÍKOVI

Daňové identifikačné číslo

01																				
----	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Identifikačné číslo organizácie (IČO)

02																				
----	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Právna forma

03																				
----	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Obchodné meno alebo názov

04																			
----	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Ulica a číslo

05																			
----	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

PSC, názov mesta (obce)

06																			
----	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Štát

07																			
----	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Číslo telefónu

08																			
----	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Suma zodpovedajúca 2 % zaplatenej dane

09																			
09a	daň, z ktorej sa vypočítala suma zodpovedajúca 2 % zaplatenej dane:																		

Na r. **09** sa uvádza suma zaokrúhľená na celé koruny nadol, pričom táto suma nesmie byť nižšia ako 250 Sk.

Na r. **09a** sa uvádza daňová povinnosť daňovníka vypočítaná v príslušnom roku (**nie** daň na úhradu), v ktorom sa podáva toto vyhlásenie

Dátum zaplattenia dane

10																			
----	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

II. ÚDAJE O PRIJÍMATEĽOVI

PRIJÍMATEĽ č. 1

Obchodné meno alebo názov

11	Diecézny katechetický úrad Spišskej diecézy																		
----	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Sídlo

12	Levočská 10, 052 01 SPIŠSKÁ NOVÁ VES																		
----	--------------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Právna forma*

14	účelové zariadenie Cirkvi																		
----	---------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Identifikačné číslo organizácie (IČO)

13	3	0	6	8	9	4	3	1											
----	---	---	---	---	---	---	---	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

* právna forma prijímateľa je taxatívne uvedená v poučení k tomuto vyhláseniu v bode 1 písmeno a) až g)

Suma určená prijímateľovi č. 1

15																			
----	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

PRIJÍMATEĽ Č. 2

Obchodné meno alebo názov

16	
----	--

Sídlo

17	
----	--

Právna forma*

19	
----	--

Identifikačné číslo organizácie (IČO)

18									
----	--	--	--	--	--	--	--	--	--

* právna forma prijímateľa je taxatívne uvedená v poučení k tomuto vyhláseniu v bode 1 písmeno a) až g)

Suma určená prijímateľovi č. 2

20	
----	--

PRIJÍMATEĽ Č. 3

Obchodné meno alebo názov

21	
----	--

Sídlo

22	
----	--

Právna forma*

24	
----	--

Identifikačné číslo organizácie (IČO)

23									
----	--	--	--	--	--	--	--	--	--

* právna forma prijímateľa je taxatívne uvedená v poučení k tomuto vyhláseniu v bode 1 písmeno a) až g)

Suma určená prijímateľovi č. 3

25	
----	--

Ak je viac prijímateľov ako traja, je potrebné doplniť vyhlásenie o týchto prijímateľov na osobitnej prílohe v rovnakej štruktúre riadkov a stĺpcov ako uvádza tento vzor. Pri označení ďalších prijímateľov sa pokračuje v začatí číselovaní prijímateľov a riadkov. Vyhlasujem, že uvedené údaje v tomto vyhlásení sú pravdivé.

Vyhlasujem, že údaje uvedené v tomto vyhlásení sú pravdivé a správne.

V dňa

.....
pečiatka a podpis
štatutárneho orgánu daňovníka

Poučenie na vyplnenie vyhlásenia o poukázaní podielu zaplatenej dane z príjmov právnickej osoby
podľa § 50 a 52 ods. 26 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov

1. Daňovník po zaplatení dane z príjmov právnických osôb v lehote podľa § 49 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov (ďalej len „zákon o dani z príjmov“) je oprávnený predložiť svojmu miestne príslušnému správcovi dane vyhlásenie do 15 dní po uplynutí lehoty na zaplatenie dane, v ktorom uvedie, že suma zodpovedajúca 2 % zaplatenej dane, ktorá nie je nižšia ako 250 Sk, sa má poukázať ním určenej právnickej osobe, alebo viacerým právnickým osobám, ktorými sú

a) občianske združenie podľa zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov,

b) nadácia, podľa zákona č. 34/2002 Z. z. o nadáciách a o zmene Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov,

c) neinvestičný fond podľa zákona č. 147/1997 Z. z. o neinvestičných fondoch a o doplnení zákona NR SR č. 207/1996 Z. z.,

d) nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby podľa zákona č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby v znení zákona č. 35/2002 Z. z.,

e) účelové zariadenie cirkvi a náboženskej spoločnosti podľa § 6 ods. 1 písm. h) a k) zákona č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností v znení zákona č. 394/2000 Z. z.,

f) organizácia s medzinárodným prvkom podľa zákona č. 116/1985 Zb. o podmienkach činnosti organizácií s medzinárodným prvkom v Československej socialistickej republike v znení zákona č. 157/1989 Zb.,

g) Slovenský Červený kríž.

2. Podiel zaplatenej dane možno poskytnúť prijímateľovi, ak predmetom jeho činnosti sú

a) rozvoj a ochrana duchovných hodnôt,

b) ochrana ľudských práv,

c) ochrana a tvorba životného prostredia,

d) ochrana a podpora zdravia a vzdelávania,

e) podpora športu detí, mládeže a občanov zdravotne postihnutých,

f) poskytovanie sociálnej pomoci,

g) zachovanie prírodných a kultúrnych hodnôt.

3. Zoznam prijímateľov, ktorým sa môže suma zodpovedajúca 2 % zaplatenej dane poukázať, zverejňuje Notárska komora Slovenskej republiky (ďalej len „komora“) do 15. januára kalendárneho roka, v ktorom možno prijímateľovi poskytnúť podiel zaplatenej dane.

4. Daňovník, ktorý sa rozhodne predložiť vyhlásenie podľa § 50 v súlade s § 52 ods. 26 zákona o dani z príjmov, **nesmie mať nedoplatok na dani z príjmov.**

5. V súlade s § 52 ods. 26 zákona o dani z príjmov, ak neboli splnené všetky podmienky ustanovené v § 51a ods. 5 zákona č. 366/1999 Z. z. o daniach z príjmov v znení zákona č. 247/2002 Z. z. (ďalej len „zákon č. 366/1999 Z. z.“), nárok na poukázanie sumy zodpovedajúcej podielu zaplatenej dane zaniká, o čom správca dane, ktorému sa predkladalo vyhlásenie, bez zbytočného odkladu upozorní daňovníka. Ak sú splnené podmienky ustanovené v § 51a zákona č. 366/1999 Z. z., ako aj pri poukázaní sumy zodpovedajúcej podielu zaplatenej dane na účet prijímateľa, správca dane nevydáva rozhodnutie podľa zákona SNR č. 511/1992 Zb. O správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov.

6. Podiel zaplatenej dane poukázaný správcom dane určenému prijímateľovi nemožno dodatočne upravovať. Ak daňovníkovi vznikne preplatok na dani z príjmov právnických osôb, tento sa zníži o rozdiel medzi sumou poukázanou prijímateľovi a sumou zodpovedajúcou 2 % z upravenej daňovej povinnosti.